

КЎМСАШ

АНЧА йиллардан бери ётиб қолган Рузвон аянинг набиралари кўп. Кўклам келди дегунча улардан қайсилари бўлса ҳам дала боғларидаги ариқлар чеккасида энцигина ниш уриб чикқан ялпизларни ховуч-ховуч териб келишди.

дан сўранг, кўпчилик нима деса шу-да, — мулоимигина дейди ая. — Йўқ, ойиҳон, сиз айтинг, — овсини ёнига қўйиладди бошқа бир келин. — Майли, кўймадинглар, кўймадинглар, — дея уларга юзланади ая, — энди айтмасам бўлмайди шекилли. Биласиз, дадангиз раҳматлик кўклам келди дегунча кўклардан тайёрланган таомларни яхши кўриб тайёрлатардилар. Ялпиз, исмолқлардан кўк сомса ёптирардилар. Негадир, бугун менинг кўнглим шуни тусайтгандек. Малол келмас...

Каромат ая уй бекаси. Бурхон боғбон билан турмуш қуришганига ҳам қирқ йилдан ошди. Бу орада фарзандлар орттиришди, набиралар кўпайди. Боғбоннинг қизиқ оdatи бор. Даладан қайтар экан, эшикдан кирар-кирмас ховлига разм солади-да, умр йўлдоши кўринмас, дуч келган ўғлиданми ёки набирасиданми «ойинг қани», «бувинг қани?» деб аяни йўқлайди. Келинлари ҳам бу саволга ўрганишган. Ая боғбоннинг товушини эшитгач, «ҳорманг, дадаси», деб чиқиб келади.

Шунақа пайтларда шундай аҳил маҳаллада яшаётганимиздан севиниб кетаман, — деб кўзлари ёшланди. — Оқсоқол кўшиллардан навбатчи ҳам тайинлаб қўйганмиш. Бурхон боғбон одамларга ҳамisha меҳрибон, ҳамиятли Азлар оқсоқолнинг елиб-югуриб юрганлигини кўз олдига келтирди. Негадир ўйга чўмди. Бу орада келини қўлига сув қуйиб, сочиқ тутди. — Дада, ўтира қолинг, овқат тайёр. — Тўхтанг, қизим, мен ҳам Кумри бувидан хабар олай. Боғбон кўчага чиқиб қадамни тезлатди. Бурилишда Каромат аяга дуч келдилар. — Худоба шукр, яхшилар. Икром дўхтир барака топкур, қарапайи. Холи кўйинглар, тинчлик керак. Мен ўзим шу ердан, Худо хоҳласа тузалиб кетадилар, — деб ая

эрига тасалли берди. Боғбоннинг кўзида ёш қалқиди. — Каромат, — деди у умр йўлдоши билан орқага қайтар экан, — мен ҳажага боришдан воз кечдим. Йиққан-терганларимизни Кумри бувига сарфлаб, 80 ёшга кирган кампирнинг дуосини олайлик. Хайит яқинлашяпти. Хеч кими йўқ. Ёлғизнинг кўнглини овлаш эса хайрли иш. Озига ёқадиган мевачеваларни тут. Зарур доридармонлардан пулни аяма, кийимликлар олиб бер. Биласан, мен ҳам, болаларинг ҳам фақат кетмон билан. Даромадимиз ҳалол. — Барака толинг, — деди Каромат ая. — Икки дунёда кам бўлмайсиз. Мен ҳам анчадан бери шу ўйларни дилимга тугиб юрган эдим. Улар уйлари томон қўшдек енгил тортиб, қаққон юриб кетишди. Саидвали ҲАСАНОВ.

1999 йил — Аёллар йили

Замонавий аёл... У қандай бўлиши керак? Сир эмаски, баъзилар замонавийлик белгиси энг сўнгги урфда кийинишда, ўзининг юриш-туриши билан бошқалардан ажралиб туришда намоён бўлади, деб ўйлашади. Аммо асл гўзаллик, асл замонавийлик илм ва тафаккурда, ибо ва одооба, фидойилик ва тadbиркорликда!

ОНАИЗОР

ТАНАСИ БОШҚА ДАРД БИЛМАС ЭНДИГИНА кўзим илгинган экан, палатадаги касаллардан бири ёнимга келиб, астагина: — Онангиз йўқлапти! — деди. Палатага киришим биланок: — Чанқиди, томоғим қакраб кетаяпти! — дея ингради. Буни эшитган жувон, норози оҳангда: — Чой ичаман десангиз, ўзим ичириб қўйдим! — Сизни уринтиргиси келмаганда! — Ўғлининг қўлидан чой ичиш бошқача-да! — шеркларига уқтиради у. — Эрталаб бош дўхтир саломига совуқина алиқ олди. Сўнг беарийиб: — Бугун онангизни олиб кетасизми? — дея сўради. — Йўқ! Фақат бошқа палата беринг, кечаси касалларнинг тинчлигини буздиқ. Ҳаммаси аёллар, онани йўқлаганига кираман. Тунни йўқлагани ди-ванда ўтказдим. — Бир кечига ҳеч нарса қилмайди, қолган гапни ўйлаб кўра-миш!.

воли оғир, ичкари кирайлик? — Марҳамат, тинчликми ўзи?! Шериги бирдан ўқимочки бўлиб, энгашди, кўздан ёш оқмоқда. Қаердандир етиб келган ҳамшира, ансаси хотиб: — Ким эшикни очди? — ва жоҳат билан сўради. — Мен! — дедим, бир йигитга, бир ҳамширага қараб. Бирдан халиги йигитнинг шериги ёлвориб: — Сингилжон, дўстимнинг томоғига балиқнинг қилтаного қада-лиқ қолди! — Эҳтиёт бўлиб ейиш керак-да! — унинг гапни бўлиб, жеркиб ташлади ҳамшира. — Билмай қолдик-да! — гуноҳ-корона тан олди. Хаста йигит эса сўзлашга ботинолмай, мўлтираб қаради. Гўё гапирса, қилтанок ке-кирдигани тешиб чиқугдай, хаво-тирдиган. — Ахир ерданмигизга муҳтож-миш! — Кўлимдан келгани шу! — Нега оқ халат кийиб юриб-сиз? — жиддийлашди йигит. — Бу сенинг ишинг эмас! — кескинлашди ҳамшира. — Кўйинглар, уришманглар! — дейман, орага тушиб. — Нафас олиши қийинлашмоқ-да, худо кўрсатмасин...! — Менга нима, чиқмасаларинг милиция чакирман! — у телефонга қараб юрди. «Ундай қилманг!» йўлини тўсдим. — Бизнинг ишга аралашманг, боринг, ойнингизга қаранг! — жер-киди. — Узингиз кўриб қўяолинг, балки қилтанокни олиб ташларсиз! — яна ялғинишга ўтди йигит. — Эрталаб келинлар, ҳамма дўхтирлар келишди. Бирни кўрма-са, бири кўриб қўйиши мумкин! — Нахотки тушунмасангиз, то-моғи шишиб, бугилиб ўлади-ку! — Хоҳласаларинг Чилнозорда-ги «Шошилини ердан» касалхона-сига бориңлар! — Ярим кечда қандай бора-миш? Кун совуқ, йўл сирпанчик, та-лабамиз, бунинг устига машина-миз ҳам йўқ... — Кўча тўла таста, гап тамом!.. — ҳамшира йигитларни итариб чи-карди-ю, эшикни қарсиллатиб ёт-ди. Сўнгра менга «мурожаат» ёт-ди: — Бу ер касалхона, бөрүхсат эшик очилмайди, билиб олинг!.. — Мазкур... — дедим, итотат-корона. Чунки унга илтимос қилиш-нинг фойдаси йўқлигини англа-дим. Эҳтимол ҳамширанинг тут-ган йўли тўғридир. Ҳарҳолда, тар-тиб-қонданни рўқаб қилиб, у одам-гарчиликни йўқотиб қўймадимми?.. Муслулмон болаларимиз-ку, меҳр-шафқат қани? — Узинга берган саволларининг жавобини тополмайман. Баъзи ёшлар нега шунақа? Катталарни ҳурмат қилишмайди, иш буюрса:

«насихат» қилади. Мен кичик-ман, демайди! Овулоча «ма-даният»нинг таъсирими бу? Бўш қолдим, дарров, ҳечким тушунмайдиган бақир-чақир-«қўшиқ»ларни эшитишди. Айниқса, шунга ўхшаган қиз-ларнинг кийинишини кўриб, я-залиб кетасан киши. Булар ма-даниятга кирадими, ёхуд акси-ми?! Шуларни ўйлаб узок бо-шимни хотирдим. Охири онам айтиб юрадиган «Танаси бош-қа дард билмас» мақолини тақ-рорладим-у, ҳовримга сув се-пилгандек бўлди.

Гўҳ кулар кўз, гўҳ бўлар тунд, Кўрсатмоқчи ўзини жиддий. Бу яршмас, унга бутун Ҳаракати сипо, оддий. Хўш, сунъийлик нечун керак? Сен ҳақиқий — бўлгин инсон. Ҳоҳ озор чекиб орақ, Номинга доғ тушса ёмон...

Учинчи турда вилотия-мизнинг «Дўстлик» жамоа-си чемпионати муваффа-қиятли бошланган ва икки га-лабага эришган «Сугдиёна»-чи қабул қилди. Шунга айтиш керакки, «Дўстлик» футболчилари учрашувинг фойдалоқ фазл ҳаракатла-ри билан меҳмонларни эсанкиратиб қўйдилар. Бунинг натижаси ўлароқ ўйиннинг бешинчи дақиқа-сида майдон эгалари ҳу-жумчиси Нўмон Ҳасанов боши билан тўпни дарвоза-га алиқ йўллаб, ҳисобни оч-ди. Биринчи бўлимда жуда

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЎТАДИ

РЕСПУБЛИКА Давлат Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, халқаро Кураш ассоциацияси ва Ўзбекистон Миллий кураш федерацияси вакиллари-дан иборат ишчи гуруҳи кенгаши 29 апрелдан 3 майгача Тошкентда ўтадиган кураш бўйича жаҳон чемпионати масалаларини муҳокама қилди. — Кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионати ўтказилиши мамлакатимиз ҳаётида тарихий воқеа бўлади, — дейди республика Божхона қўмитаси раиси, кураш бўйича миллий федерация президенти Ўткир Комилов. — Дастлабки маълумотларга қараганда, етмишга яқин мамлакат полвонлари иштирок этади-ган бу чемпионат Ўзбекистонимизнинг жаҳон спорт жаҳамиятига дадил кириб бораётганининг яна бир бор далолати бўлиб, кураш спортини жаҳондаги спорт турлари орасида ўзининг муносиб ўрнини эгаллаши-га ҳам қаролат беради. Хорижий мамлакатлар ўр-тасида Япония биринчи бў-либ кураш бўйича миллий федерация тузган ҳамда 28 март куни биринчи мамлакат чемпионатини ўтказди. Яқин кунларда Туркманистонда ҳам

кураш бўйича мамлакат чем-пионати бўлади. Болвия, Россия, Беларусь, Литва ва Хитойда ҳам кураш бўйича миллий федерациялар иш бошлади. Мамлакатимиз мустақил-ликка эришганидан сўнг бу ерда кураш бўйича полвон-лар орасида биринчи жа-ҳон чемпионати ўтказилаёт-гани ҳам раъзий маънога эга, албатта. Шу боис, биз бу мусобақани ташкилий жиҳатдан юксак даражада ўтказиш учун ҳамма ишни қилишимиз лозим. Мусобақа иштирокчи-лари, ҳақамлар ва меҳ-монлар Тошкентнинг энг яхши меҳмонхоналарига жойлаштирилади. Полвон-лар беллашуви «Жар» спорт мажмуида ўтади. Полвонлар маҳоратига жаҳондаги энг яхши ҳа-камлар баҳо беради.

дарвозасини ишғол қилишга муваффақ бўлди ва ҳисобни очди. 41-дақиқада майдон эгалари чемпион дарвозаси-га иккинчи тўпни киритдилар. Фақат 57-дақиқадагина «Пах-такор» ҳужумчиси Александр Писарев ўзининг навбатдаги тўртинчи тўпни киритиб, ҳи-собни 2:1га ўзгартирди. Термиздаги ўйингоҳда «Сурхон» — «Бухоро» жамоа-лари учрашувда «Сурхон» ўйинчиси Халиулдин рақиблар дарвозасига икки тўп кирит-ди. Бу учрашувда майдон эга-лари 4:2 ҳисобида галаба қо-зондилар. Қўқонда «Темирўлчи» ва «Навбахор» учрашувда ҳам дарвозаларга беш мартаба тўп киритилди. Ўйиннинг бошларида «Навбахор» майдон эгалари дарвозасига тўп киритиб, ҳисобни очган бўлса, сўнгра майдон эга-лари қарши ҳужмага ўтиб хи-собни тенглаштирдилар. Бу ўйин 3:2 ҳисобида қўқонлик-лар фойдасига хал бўлди. Навоийда «Зарафшон», «Хоразм»ни, «Андижон» ўз

ТОШКЕНТ ҲАКИКАТИ • ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Баш муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ